

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
T.a.v. Mevrouw A. Jorritsma – Lebbink
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

DGBK
Bestuur, Democratie en
Financiën - Project
Decentralisaties

Kenmerk

Uw kenmerk

Datum

Betreft Reactie op de uitslag van de ledenraadpleging van de VNG over
het onderhandelingsresultaat Wmo

Geachte mevrouw Jorritsma,

In uw brief (kenmerk BB/U201400063) vraagt u het kabinet om een adequate reactie op het signaal dat gemeenten in de ledenraadpleging hebben afgegeven over het *overlegresultaat decentralisatie van langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning*.

U onderschrijft de gedachte van de decentralisaties en hecht aan een zorgvuldige en verantwoorde invoering. U stelt echter ook dat gemeenten het voorwaardenpakket voor een verantwoorde invoering nog onduidelijk en ontoereikend vinden. Uw reactie richt zich op een drietal punten: (1) de samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars, (2) de financiële risico's voor 2015 als gevolg van het overgangsrecht in de Wmo 2015 en (3) het ontbreken van regie op de drie decentralisaties.

Het kabinet onderschrijft het belang van een zorgvuldige en verantwoorde invoering. Wij weten dat veel gemeenten al ver zijn gevorderd met de voorbereiding op de decentralisaties. Het kabinet heeft begrip voor de zorgen van gemeenten en wil deze graag samen met gemeenten adresseren. Rijk en medeoverheden hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goed bestuur van Nederland. Het kabinet is samen met gemeenten van mening dat maatschappelijke ondersteuning beter door gemeenten –de overheid die het dichtst bij de burger staat- kan worden uitgevoerd. Met de Wmo 2015 krijgen gemeenten de beleidsruimte om de ondersteuning integraal en op maat vorm te geven en deze te organiseren op een manier die past bij persoonlijke situatie en voorkeuren van burgers. Het kabinet beseft dat het ook na de decentralisaties per 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat gemeenten die belangrijke taken naar behoren kunnen blijven uitvoeren. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten is de basis voor de reactie van het kabinet op de drie bovengenoemde punten.

In reactie op uw punt over de regie van het kabinet op de decentralisaties is het kabinet voornemens om spoedig een breed periodiek overleg met gemeenten te organiseren om zorgen over de decentralisaties te kunnen bespreken en samen

tot oplossingen te komen. Hiertoe willen wij een brede regietafel decentralisaties inrichten waar bestuurders van gemeenten periodiek hun relevante onderwerpen ten aanzien van de samenhang in de drie decentralisaties onder de aandacht kunnen brengen bij de bewindspersonen die bij de drie decentralisaties betrokken zijn. Daarbij gaat om het bevorderen van de samenhang tussen de decentralisaties in het sociaal domein en in het bijzonder om dossieroverstijgende thema's en vragen die de invoering, transitie en uitvoering betreffen, zoals onder meer BTW-vraagstukken, het samen vormgeven van een kennisagenda, de democratiseringsagenda en een adequaat informatiebeleid. Dit alles om de randvoorwaarden te scheppen om van de decentralisaties een gezamenlijk succes te kunnen maken. De minister van BZK is voorzitter van deze regietafel decentralisaties.

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

In de tweede plaats maken gemeenten zich zorgen of het budgettaire kader in 2015 voldoende is om het overgangsrecht in de Wmo 2015 te financieren. Het kabinet onderkent dat gemeenten al in 2015 voor een forse opgave staan en dat zij een grote inspanning zullen moeten leveren om binnen de wettelijke grenzen (ten aanzien van het overgangsrecht) de ingeboekte besparingen te realiseren. Om de budgettaire opgave voor gemeenten te beperken, is in het overleg in december jl afgesproken dat het kabinet in 2015 €200 miljoen extra beschikbaar stelt voor een zorgvuldige overgang van burgers naar de Wmo 2015 en €200 miljoen structureel voor vernieuwende ondersteuningsarrangementen in de Wmo. Dit in aanvulling op eerdere verzachtingen uit hoofde van het Zorgakkoord, het afgelopen voorjaar.

Het kabinet neemt de zorgen van gemeenten over de maatregelen en het budgettaire kader in 2015 zeer serieus. Het kabinet wil met gemeenten afspreken om aan de hand van een aantal gezamenlijk te ontwikkelen objectieve criteria de financiële effecten van het overgangsrecht in 2015 te volgen en de eerste uitkomsten al in de loop van 2015 bestuurlijk te bespreken. Knelpunten als gevolg van het overgangsrecht kunnen dan snel worden geadresseerd. Dit voorstel is aanvullend op de afspraak die de staatssecretaris van VWS met u heeft gemaakt in het bestuurlijk overleg van 26 juni 2013 ten aanzien van een bestuurlijk partnerschap, waarbij hij niet alleen voorafgaand, maar ook na inwerkingtreding van de Wmo 2015 aanspreekbaar is op de mogelijkheden en belemmeringen om de doelstellingen van deze wet te realiseren binnen de wettelijke en financiële randvoorwaarden. Het kabinet zal hiertoe in overleg met u een passend monitorinstrument ontwikkelen, waarvan de uitkomsten jaarlijks bestuurlijk worden besproken.

Het kabinet hecht veel belang aan een goede ondersteuning van gemeenten ten behoeve van een verantwoorde invoering van de Wmo 2015. Het kabinet erkent dat gemeenten lang in onzekerheid zijn geweest over de wettelijke en juridische kaders van de Wmo 2015. Het snel wegnemen van onduidelijkheid is dan ook een belangrijk streven. De staatssecretaris van VWS heeft daartoe onlangs het wetsvoorstel Wmo 2015 aan de Tweede Kamer aangeboden en is voornemens:

- nog in januari de voorlopige financiële effecten voor 2015 per gemeente te publiceren;
- op zeer korte termijn de Tweede Kamer door een brief te informeren over de samenhang van de wetten in de langdurige zorg, waarin nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de afbakening van de stelsels;

- op zeer korte termijn de contouren van de wijziging van het Besluit zorgverzekering aan de Tweede Kamer aan te bieden;
- gemeenten in januari een update te zullen sturen van de beleidsinformatie over AWBZ-cliënten die onder verantwoordelijkheid van gemeenten komen te vallen;
- in de meicirculaire inzicht te bieden in het definitieve budget per gemeente voor 2015 op basis van de meest recente realisatiecijfers en een eerste inzicht in de meerjarige budgetten.

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

Tot slot gaan wij in op de samenwerking met zorgverzekeraars. Evenals gemeenten vindt het kabinet samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars cruciaal om te komen tot een integraal en samenhangend pakket van zorg en ondersteuning voor cliënten waaraan zorg en ondersteuning uit verschillende stelsels wordt verleend. Aan de wens van gemeenten met betrekking tot niet-vrijblijvende samenwerking om de zorg en ondersteuning aan burgers goed af te stemmen wordt tegemoet doordat de taken van de wijkverpleegkundige en de vereiste samenwerking met gemeenten en participatie in de sociale wijkteams wettelijk worden vastgelegd in het besluit zorgaanspraken krachtens de Zorgverzekeringswet. Hierin is opgenomen dat indien een gemeente een sociaal wijkteam heeft, de wijkverpleegkundige hierin participeert. Werkzaamheden als coördineren, signaleren, coachen en individuele, geïndiceerde en zorggerelateerde preventie vallen expliciet onder de wettelijke aanspraak wijkverpleging. De financiering van de beschikbaarheid van de wijkverpleegkundige voor de deelname aan de sociale wijkteams en de werkzaamheden zoals coördineren, signaleren en coachen worden wettelijk geborgd in de beleidsregels van NZa op basis van de Wet Marktordening Gezondheidszorg. In de bekostiging wordt een deel van het budget beschikbaar gesteld voor de beschikbaarheid in de wijk en signalerende en preventieve activiteiten. Hierbij gaat het om "niet toewijsbare zorg", zoals de mogelijkheid om "achter de voordeur te komen" en de deelname in sociaal wijkteam van de gemeente.

Dit betekent dat tussen zorgverzekeraars en gemeenten afspraken zullen moeten worden gemaakt over de inzet van wijkverpleegkundige en de afstemming met de maatschappelijke ondersteuning. Dit als pendant van de bepalingen in de Wmo 2015 op grond waarvan gemeenten verplicht zijn om in hun beleidsplan en in het onderzoek bijzondere aandacht te geven aan samenwerking met zorgverzekeraars.

Op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG van november 2013 is een motie aangenomen die het VNG bestuur aanbeveelt om er bij het kabinet op aan te dringen al in 2014 budget beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van sociale wijkteams. Het kabinet ziet sociale wijkteams als een belangrijk instrument om het integrale werken in het sociaal domein vorm te geven en is voornemens hiervoor in 2014 additioneel €7 mln. (incidenteel) te bestemmen uit de eindejaarsmarge 2013 op de begroting van VWS.

Naast de hiervoor beschreven waarborgen zijn er aanvullende waarborgen nodig voor samenwerking op het niveau van de regisseurs van zorg en ondersteuning: zorgverzekeraars en gemeenten. De basis voor deze samenwerking zal worden gelegd in een samenwerkingsagenda die de staatssecretaris van VWS samen met zorgverzekeraars en gemeenten zal opstellen. In de samenwerkingsagenda

worden onder meer afspraken gemaakt over de onderwerpen waarop samenwerking nodig is, de wijze waarop de samenwerking vorm kan krijgen en de handelswijze als er signalen zijn dat de samenwerking niet of onvoldoende tot stand komt. Om dit proces te bevorderen zal de staatssecretaris van VWS ondermeer een bestuurlijk overleg inrichten met gemeenten, verenigd in de VNG en zorgverzekeraars, verenigd in Zorgverzekeraars Nederland (ZN).

Datum
21 januari 2014
Kenmerk

De decentralisatie van langdurige zorg geeft gemeenten een grote verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van mensen en is een operatie die veel van gemeenten vraagt. Het kabinet ziet ook een verantwoorde invoering als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en heeft er alle vertrouwen in dat gemeenten voor hun burgers passende ondersteuning zullen organiseren. Veel gemeenten zijn al voortvarend met de implementatie van de decentralisatie aan de slag. Het kabinet heeft in deze brief een proces geschetst waarin de zorgen die hierover bij gemeenten leven samen geadresseerd zullen worden. De inspanningen om begin februari 2014 een gezamenlijk transitieplan gereed te hebben en het wetsvoorstel Wmo 2015 in juli 2014 in het Staatsblad te publiceren worden parallel aan bovenstaande met kracht voortgezet. Het kabinet heeft er vertrouwen in dat gemeenten en de VNG in het licht van voorliggende brief samen met ons de noodzakelijke inspanning zullen voortzetten om een zorgvuldige overgang per 1 januari 2015 mogelijk te maken en blijft hierover graag met u in overleg.

Hoogachtend,

de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

de staatssecretaris van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

dr. R.H.A. Plasterk

drs. M.J. van Rijn